

Odborný posudek
stavu stromu

lípy u hřiště
Dolní Dubňany

2026

ODBORNÝ POSUDEK STAVU STROMŮ

ODBORNÝ POSUDEK STAVU STROMŮ

Objednatel: Obec Dolní Dubňany
Dolní Dubňany 40, 671 73
IČ: 00292699

Zhotovitel: Paměť krajiny – projekce, s.r.o.
Všetičkova 615/5
602 00 Brno
IČ: 09012061
www.pamet-krajiny.cz

Zpracoval: Ing. Jakub Marek
Odborná profilace:
Bakalářské vzdělání v oboru arboristika
Český certifikovaný arborista – pozemní pracovník (ČCA 0174)
Tel.: +420 774 320 773
E-mail: marek@pamet-krajiny.cz

Cíl posudku: Cílem posudku je zhodnocení stávajícího stavu tří vzrostlých stromů rostoucích ve sportovním areálu poblíž pódia v Dolních Dubňanech. Vzhledem k tomu, že je plánována rekonstrukce celého areálu, je třeba posoudit aktuální zdravotní stav, provozní bezpečnost a perspektivu stromů zde rostoucích.

Datum zpracování posudku: 21. 7. 2026

Datum terénního šetření: 16. 7. 2026

Lokalizace stromů: Dolní Dubňany, parc. č. 527/2

Obr. 1: ○ – Řešený strom

ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBY POSUDKU

Potřeba vypracování tohoto dendrologického posudku vychází z plánované celkové rekonstrukce sportovního areálu v obci Dolní Dubňany. V těsné blízkosti zdejšího pódia se nachází trojice vzrostlých stromů, které představují výrazný estetický a funkční prvek lokality, zároveň však rostou v místě s předpokládanou vysokou koncentrací návštěvníků. Před zahájením samotných stavebních a terénních prací je nezbytné objektivně posoudit jejich aktuální zdravotní stav, fyziologickou vitalitu a zejména provozní bezpečnost.

LOKALIZACE

Řešené stromy se nachází na travnaté ploše oddělující plochu fotbalového hřiště od nedaleké požární nádrže. Stromy vyrůstají na mírně svažitém terénu spojujícím dvě různé úrovně terénu. V těsné blízkosti stromů je umístěno pódium, kde se konávají kulturní akce. Konkrétně se stromy nacházejí na pozemku č. 527/2 v katastrálním území Dolní Dubňany.

Obr. 2: Lokalizace řešených stromů v rámci areálu, včetně vyznačení pódia

METODIKA

Dne 16. 7. 2026 bylo provedeno terénní šetření na řešené ploše v Dolních Dubňanech, které bylo zaměřeno na zmapování stromů, popsání jejich dendrometrických hodnot, a následný dendrologický průzkum, který byl zaměřen na zjišťování vlastního zdravotního stavu a provozní bezpečnosti. V návaznosti na zjištěné skutečnosti byl zpracován návrh opatření.

METODIKA HODNOCENÍ STAVU DŘEVIN

Podrobný popis a vysvětlení vlastností a hodnot, které jsou uvedeny v dendrologickém posudku:

Taxon – určení rodu a druhu, případně kultivaru stromu

Průměr kmene – průměr kmene stromu ve výčetní tloušťce 1,3 m nad zemí (udáváno v cm), dvě na sebe kolmá měření, výsledná průměrná hodnota

Výška stromu – kolmá vzdálenost mezi bází stromu a vrcholem jeho koruny (udáváno v m)

Plocha koruny – plocha, kterou zabírá koruna stromu – dopočítáno výšky stromu a šířky koruny (udáváno v m²)

Fyziologické stáří – popis stáří stromu, zařazení do kategorie, která nahrazuje konkrétní informaci o stáří stromu

1. nově vysazený jedinec, neaklimatizovaný
2. mladý aklimatizovaný strom ve fázi dynamického růstu
3. dospívající jedinec – dorůstající do velikosti dospělého stromu
4. dospělý jedinec – začíná se projevovat stagnace růstu
5. starý jedinec – projevuje se ústup koruny
6. senescentní jedinec – strom s postupně odumírající primární korunou

Vitalita – charakteristika stromu z hlediska fyziologické aktivity. Hodnotí se parametry ukazující jeho životaschopnost – schopnost reagovat na vlivy prostředí a bránit se napadení patogenními organismy. Hlavním hodnoceným parametrem je defoliace koruny, malformace větvení na periferii koruny, vývoj sekundárních výhonů.

0. Vysoká
1. Mírně narušená
2. Zřetelně narušená
3. Výrazně snižená
4. Zbytková vitalita
5. Odumřelý strom

Zdravotní stav – popisuje strom z hlediska narušení jeho kořenového systému, kmene a koruny. Jako narušení se chápe přítomnost růstových defektů (např. tlakových vidlic), zjištěná mechanická poškození (rány, odření kmene) či napadení patogenními organismy (zejména dřevokaznými houbami).

0. Výborný
1. Dobrý – defekty malého rozsahu bez vlivu na stabilitu nosných prvků
2. Zhoršený – narušení zásadnějšího charakteru, často vyžadující stabilizační zásah
3. Výrazně zhoršený – souběh defektů, vyžaduje stabilizační zásah, snižuje perspektivu stromu
4. Silně narušený – bez možnosti stabilizace, zkrácená perspektiva
5. Havarijní – akutní riziko rozpadu stromu

Stabilita stromu – hodnotí úroveň rizika selhání stromu vývratem, zlomem kmene nebo odlomením významné části koruny; sleduje množství, typy a míru defektů či podmínky, které by předcházely tomuto selhání

1. Výborná až dobrá
2. Zhoršená
3. Výrazně zhoršená
4. Silně narušená
5. Havarijní strom

Perspektiva – schopnost setrvání stromu na dané lokalitě, životnost stromu

P – perspektivní – dřeviny se středně a dlouhodobou perspektivou, které nemají zásadní zjevné znaky, jež by zásadně zkrátily jejich setrvání na stanovišti

K – krátkodobě perspektivní – dřeviny, které mají zjevné znaky, jež by zásadně zkrátily jejich setrvání na stanovišti

N – dřeviny ve špatném zdravotním stavu, nebo i takové, u kterých není účelné vynakládat prostředky na jejich další stabilizaci či ošetření, stromy havarijní

Návrh opatření – navržený postup péče o danou dřevinu

Tato metodika byla zpracována podle arboristických Standardů: Hodnocení stavu stromů (A 01 001) a Řez stromů (A 02 002).

VÝSLEDKY TERÉNNÍHO ŠETŘENÍ

V této kapitole jsou uvedeny obecné skutečnosti, které platí pro všechny tři hodnocené stromy. Konkrétní poškození a defekty pozorované u jednotlivých stromů jsou uvedeny dále.

Popis stanoviště

Hodnocené stromy se nacházejí v prostoru sportovně-rekreačního areálu v obce Dolní Dubňany a tvoří výraznou zelenou kulisu v bezprostředním sousedství krytého pódia. Jedná se o mírně svažitý až rovinný terén s travnatým povrchem, v jehož těsné blízkosti se kromě samotné stavby pódia na kamenné podezdívce nacházejí také opěrné zídky, zábradlí a přilehlá vodní nádrž. Stanoviště je plně otevřené a dobře prosvětlené, což dřevinám poskytuje dostatek prostoru pro rozvoj korun, které však zčásti zasahují přímo nad konstrukci pódia. Z hlediska provozní bezpečnosti se jedná o velmi exponovanou lokalitu s vysokou intenzitou pohybu osob během kulturních a sportovních akcí, kde případné selhání struktury stromů představuje přímé riziko ohrožení zdraví návštěvníků i majetku.

Obr. 3: Aktuální stav a pohled na stanoviště hodnocených stromů

Kořenový systém stromů

Obecně se lípy vyznačují mohutným, všestranně rozvinutým kořenovým systémem srdčitého typu, který kombinuje hlubší kotevní kořeny s bohatě rozvětveným patrem povrchových kořenů, což těmto dřevinám zajišťuje vysokou mechanickou stabilitu a odolnost vůči vývratu. Na fotografii je patrné, že kmeny hodnocených jedinců vykazují dobře vyvinuté kořenové náběhy přecházející do okolního nepevného travnatého terénu. Kořenový prostor stromů je částečně limitován stávajícími antropogenními prvky – zejména kamennou základovou konstrukcí pódia a hranou přilehlé vodní nádrže. Tyto podzemní i nadzemní překážky v minulosti pravděpodobně usměrnily či částečně zredukovaly přirozený růst kořenů směrem k objektu.

Z hlediska plánované rekonstrukce je kořenový systém nejkritičtější částí stromů. Výkopy, hutnění zeminy těžkou technikou nebo poškození kořenů v jejich ochranném pásmu mohou vést k narušení stability, zhoršení zdravotního stavu a postupnému odumírání koruny.

Kmeny stromů

Báze kmenů všech tří stromů je nejkritičtějším místem těchto dřevin z důvodu masivní infekce dřevokaznými houbami. Na stromech byl pozorován výskyt lesklokorky ploské (*Ganoderma applanatum*). Tato houba tvoří bílou hnilobu, v poslední fázi rozkladu vláknitě se rozpadající. Při vyrůstání plodnic na bázi kmene dochází k narušení stability stromu. Přítomnost takového organismu bohužel razantně snižuje stabilitu a perspektivu bezpečného dožití daného stromu. U všech tří stromů se jedná o relativně masivní až extrémní výskyt a infekci kmene. Nejhuře napadený je strom č. 1, u kterého byl pozorován masivní výskyt výše uvedené lesklokorky v kombinaci s dalšími plně nevyvinutými plodnicemi další dřevokazné houby. V těsné blízkosti báze kmene se nachází nora vedoucí směrem pod strom, což značí dutinu a závažný problém v kořenovém prostoru.

Obr. 4: Poškození báze stromu č. 1 dřevokaznými houbami

Zpracovatel posudku není schopen na základě terénního šetření bez znalosti historie plochy zdůvodnit takto masivní výskyt této houby na bázi těchto stromů. Lesklokorka jako taková není primární parazit, tedy nenapadá zdravé dřeviny, je až negativní reakcí na poškození stromu. Bez znalosti vývoje plochy tak nelze spolehlivě určit původ infekce. Ze zkušenosti lze však předpokládat, že u stromů došlo k mechanickému poškození například stavební činností v jejich blízkosti (klidně již v minulosti) či úpravám terénu, změně vodního režimu lokality a podobně.

Bohužel je třeba konstatovat, že pokud je strom takto oslaben bílou drolící se hnilobou, zejména v místě, kde by měl snášet největší zátěž, nelze stromy v této podobě dále ponechat a je třeba přistoupit k razantnímu řešení.

Koruny stromů

Koruny hodnocených stromů jsou rozkladité, rostoucí do všech směrů díky volnému prostoru, ve kterém mohly stromy dlouhodobě prospívat. Přesto se zde nachází více růstových defektů, které již samy o sobě snižují provozní bezpečnosti stromu. U stromu č. 1 byla pozorována tlaková vidlice, kdy se strom větví na dva hlavní kmeny, které v tomto případě nejsou pevně spojeny dřevními vlákny, a naopak se postupným tloustnutím navzájem destabilizují. Tato problematika však byla v minulosti řešena instalací dynamické bezpečnostní vazby.

Podobně tak u stromu č. 3, kdy se kmen větví v cca dvou metrech na čtyři hlavní ramena. Také u tohoto stromu byla v minulosti nainstalována bezpečnostní vazba, která se však na první pohled jeví jako dosti napnutá, což vyžaduje její kontrolu a případné nahrazení.

U stromu č. 2 byla pozorována hustá koruna s výskytem silnějších suchých větví, jejichž chřadnutí je opět způsobeno infekcí kmene, kdy dochází k přerušování cévních svazků.

Obr. 5, 6: Dvojkmen u stromu č. 1 (nahoře), rozkladité koruny u stromů č. 2, 3 (dole)

U stromu č. 1 je navíc viditelné chřadnutí a mírné zhoršování vitality, což se projevuje změnou barvy listů. Tato skutečnost však může také souviset s dlouhotrvajícím suchem a horkem.

VÝSLEDKY TERÉNNÍHO ŠETŘENÍ**Strom č. 1****Druh stromu:** lípa malolistá**Latinský název:** *Tilia cordata***Průměr kmene:** 76 cm**Obvod kmene:** 239 cm**Průměr kmene na bázi:** 136 cm**Výška nasazení koruny:** 2 m**Výška stromu:** 18 m**Průmět koruny:** 10 m**Plocha koruny:** 160 m²**Dendrologické zhodnocení stromu:**

Obr. 7: Řešený strom, stávající stav

Fyziologické stáří: 4. dospělý jedinec – začíná se projevovat stagnace růstu**Fyziologická vitalita:** 2 – zřetelně snižená – stagnace růstu, prosychání koruny na periferních oblastech koruny.**Zdravotní stav:** 4 – silně narušený – souběh defektů či přítomnost poškození výrazně snižujících dožití hodnoceného jedince, symptomy masivní infekce dřevokaznými houbami, tlaková vidlice**Stabilita:** 4 – silně narušená – zjištěný souběh několika vyvinutých staticky významných defektů**Perspektiva:** N – neperspektivní – Strom na stanovišti nevhodný, případně s velmi krátkou předpokládanou dobou ponechání (předržení)**Růstové podmínky stromu:** 2 – dobré – růst na svažité travnaté ploše, kde je předpokládána mírná antropogenní navážka v prokořenitelném prostoru**Návrh opatření:** kácení stromu postupné, s přetažením

Konkrétně viz dále.

VÝSLEDKY TERÉNNÍHO ŠETŘENÍ

Strom č. 2

Druh stromu:	lípa velkolistá
Latinský název:	<i>Tilia platyphyllos</i>
Průměr kmene:	79 cm
Obvod kmene:	248 cm
Průměr kmene na bázi:	122 cm
Výška nasazení koruny:	1 m
Výška stromu:	16 m
Průmět koruny:	12 m
Plocha koruny:	180 m ²

Dendrologické zhodnocení stromu:

Obr. 8: Řešený strom, stávající stav

Fyziologické stáří: 4. dospělý jedinec – začíná se projevovat stagnace růstu

Fyziologická vitalita: 2 – zřetelně snižená – stagnace růstu, prosychání koruny na periferních oblastech koruny.

Zdravotní stav: 3 – výrazně zhoršený – přítomnost poškození obvykle snižujících dožití hodnoceného jedince, poškození kmene se symptomy aktivně probíhající infekce dřevními houbami

Stabilita: 3 – výrazně zhoršená – zjištěný výskyt jednoho vyvinutého defektu s předpokládaným vlivem na pravděpodobnost selhání stromu

Perspektiva: K – krátkodobě perspektivní – strom na stanovišti dočasně udržitelný (do 5 let)

Růstové podmínky stromu: 2 – dobré – růst na svažitě travnaté ploše, kde je předpokládána mírná antropogenní navážka v prokořenitelném prostoru

Návrh opatření: obvodová redukce o 50 %

Konkrétně viz dále.

VÝSLEDKY TERÉNNÍHO ŠETŘENÍ

Strom č. 3

Druh stromu:	lípa velkolistá
Latinský název:	<i>Tilia platyphyllos</i>
Průměr kmene:	100 cm
Obvod kmene:	314 cm
Průměr kmene na bázi:	130 cm
Výška nasazení koruny:	2 m
Výška stromu:	15 m
Průmět koruny:	14 m
Plocha koruny:	196 m ²

Dendrologické zhodnocení stromu:

Obr. 9: Řešený strom, stávající stav

Fyziologické stáří: 4. dospělý jedinec – začíná se projevovat stagnace růstu

Fyziologická vitalita: 2 – zřetelně snižená – stagnace růstu, prosychání koruny na periferních oblastech koruny.

Zdravotní stav: 3 – výrazně zhoršený – přítomnost poškození obvykle snižujících dožití hodnoceného jedince, poškození kmene se symptomy aktivně probíhající infekce dřevními houbami

Stabilita: 3 – výrazně zhoršená – zjištěný výskyt jednoho vyvinutého defektu s předpokládaným vlivem na pravděpodobnost selhání stromu

Perspektiva: K – krátkodobě perspektivní – strom na stanovišti dočasně udržitelný (do 5 let)

Růstové podmínky stromu: 2 – dobré – růst na svažité travnaté ploše, kde je předpokládána mírná antropogenní navážka v prokořenitelném prostoru

Návrh opatření: obvodová redukce o 50 %

Konkrétně viz dále.

NÁVRH OPATŘENÍ:

Na základě vyhodnocení zdravotního stavu, fyziologické vitality a provozní bezpečnosti hodnocených dřevin se v souvislosti s plánovanou rekonstrukcí areálu navrhuje kombinace arboristických zásahů a ochranných opatření. Pro **strom č. 1** se z důvodu jeho nevyhovující provozní bezpečnosti a vysokého rizika v těsné blízkosti pódia doporučuje postupné **kácení** s rozebíráním koruny po částech a následným vyfrézováním pařezu pod úroveň terénu. U zbývajících **stromů č. 2 a 3** je cílem jejich provozně bezpečné zachování, což vyžaduje provést razantní **obvodovou redukci** korun alespoň o **50 %** podle standardu SPPK A02 002 (Řez stromů) spojenou s bezpečnostním řezem k odstranění poškozených a prosychajících větví. Tento zásah výrazně sníží těžiště i větrné zatížení obou jedinců. Součástí je také kontrola a případná výměna bezpečnostní vazby na stromě č. 3.

Během samotné stavby je nezbytné striktně dodržet normu ČSN 83 9061 a vymezit kořenové ochranné pásmo pevným oplocením, přičemž v tomto prostoru platí přísný zákaz pojezdu těžké techniky, skladování materiálu i strojních výkopů. Případné nezbytné výkopy musejí probíhat výhradně ručně se šetrným zaříznutím kořenů nad 25 mm.

Po dokončení stavby se u ponechaných lip doporučuje provádět pravidelný vizuální monitoring provozní bezpečnosti a s odstupem 3 až 5 let vyhodnotit reakci stromů pro případný navazující udržovací řez.

Diskuze a společenský kontext zásahu

Otázka budoucnosti hodnocených lip přesahuje čistě odbornou dendrologickou rovinu a dotýká se i psychologického a společenského vnímání místa. Lidé z obce jsou na tyto vzrostlé stromy léta zvyklí – tvoří nepřehlédnutelnou kulisu sportovního areálu, poskytují vyhledávaný stín a dotváří celé prostředí. Jakýkoliv radikální zásah do jejich podoby, či dokonce kácení, je proto vnímán velmi citlivě a může vyvolat negativní reakce veřejnosti. Je však nutné si uvědomit, že v místě s tak vysokou koncentrací lidí během kulturních a sportovních akcí musí mít prioritu provozní bezpečnost a ochrana zdraví.

Jako kompromisní, ale z odborného hlediska plně odůvodněné řešení se proto navrhuje kácení stromu č. 1, jehož provozní bezpečnost či stabilita již neodpovídá nárokům exponovaného stanoviště, a razantní obvodová redukce u stromů č. 2 a 3. Tento postup výrazně sníží náporové zatížení zbývajících korun i riziko vývratu či zlomu a zároveň umožní zachovat alespoň část historické zelené kulisy pro další léta.

ZÁVĚR

Předložený dendrologický posudek zhodnotil aktuální stav tří vzrostlých lip v blízkosti pódia ve sportovním areálu v Dolních Dubňanech s ohledem na plánovanou rekonstrukci. Na základě posouzení provozní bezpečnosti a zdravotního stavu se jako nejvhodnější řešení navrhuje kácení stromu č. 1 a zachování stromů č. 2 a 3 pod podmínkou provedení razantní obvodové redukce korun a přísného dodržení ochrany kořenové zóny během stavebních prací. Tento postup představuje odborně odůvodněný kompromis, který na prvním místě garantuje bezpečnost návštěvníků v exponovaném prostoru a zároveň umožňuje uchovat hodnotnou kulisu vzrostlé zeleně v obci.

Tento posudek je platný ke dni jeho zpracování: 21. 7. 2026

V Brně, dne 21. 7. 2026

FAMĚL KRAJINY - PROJEKT, s.r.o.

VŠETIČKOVA 615/5
ERNO-STRÁNICE 602 00
IČO: 090 12 061

Marek

Ing. Jakub Marek, ČCA č. cert. 0174

FOTODOKUMENTACE

Obr. 10: Báze stromu č. 2 (dutina, hniloba)

Obr. 11, 12: Kmen stromu č. 3 – dole houba, nahoře bakteriální výtok; rozpadající se hnilobou degradované dřevo (strom č.1)